

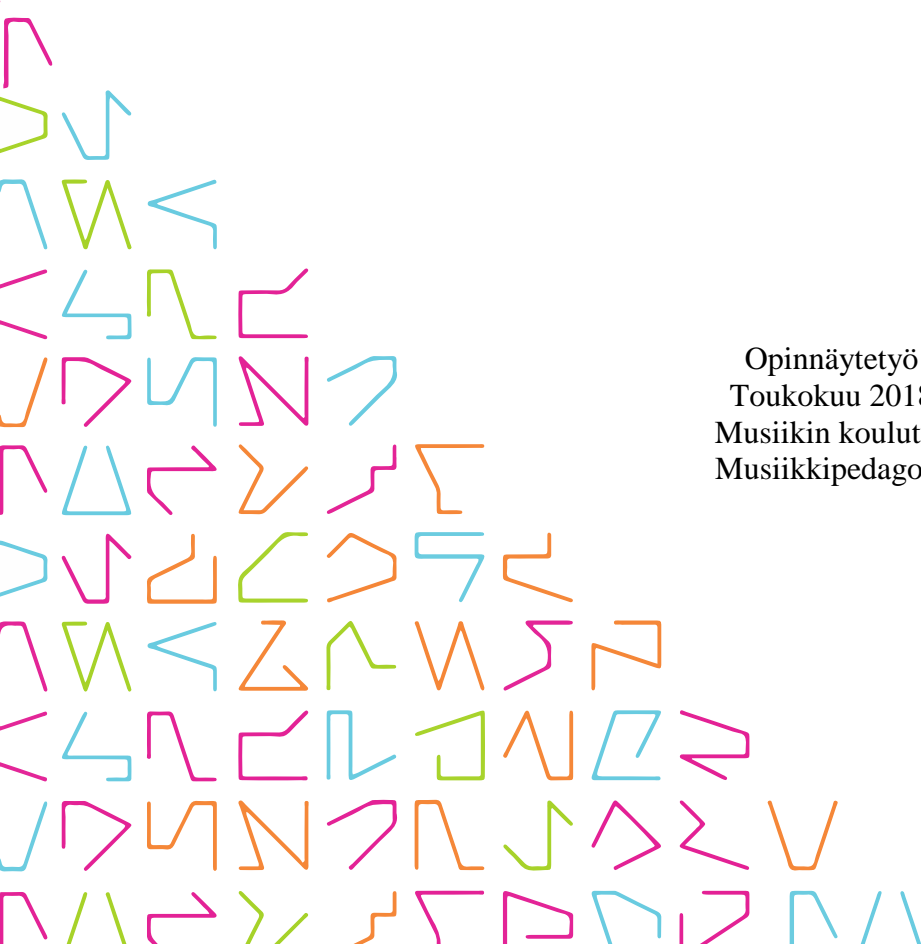

TAMPEREEN
AMMATTIKORKEAKOULU

Roolityöni satuoppera Prinsessa Papupadassa

Saija Siuko

Opinnäytetyö
Toukokuu 2018
Musiikin koulutus
Musiikkipedagogi

TIIVISTELMÄ

Tampereen ammattikorkeakoulu
Musiikin koulutus
Musiikkipedagogi

SIUKO SAIJA:

Roolityöni satuooppera Prinsessa Papupadassa

Opinnäytetyö 35 sivua, joista liitteitä 8 sivua

Toukokuu 2018

Tämä opinnäytetyö kuvaa roolityötäni satuooppera Prinsessa Papupadassa. Työ koostuu taiteellisesta osuudesta ja kirjallisesta raportista. Ooppera on Tuomas Turriagon säveltämä, ja kyseessä oli teoksen kantaesitys. Susanna Haavisto on kirjoittanut libreton, joka perustuu kansansatuun ”Poika, joka kuninkaan sanoissa solmi”. Päähenkilö Prinsessa Papupata on alati puhuva tyttö, joka tietää kaikesta kaiken, ja hänen isänsä kuningas on väsynyt kuuntelemaan jatkuvaa höpötystä ja yrittää kuulutuksella etsiä puolisoa tyttärelleen.

Kirjallisessa osuudessa kerron tämän oopperan harjoitusprosessista ja taustoista sekä hie- man muista tunnetuista satuooppereista. Tämä teos toteutettiin Tampereen Musiikkiakatemias- sa oppilastyönä. Mukana oli pieni orkesteri, jossa oli yhdeksän soittajaa, ja viisi laulusolistia.

Oopperaa esitettiin Musiikkiakatemialla neljä kertaa, joista kaksi oli koululaisnäytöksiä ja kaksi avoimia kaikille. Lisäksi yksi esitys oli Tampere-talon Aulaklubilla. Lapset olivat mukana näytöksissä hyvin ja eläytyivät näyttämön tapahtumiin. On tärkeää tehdä lapsille laadukkaita esityksiä ja säveltää klassista musiikkia, joista he saavat aitoja omakohtaisia kokemuksia.

Opinnäytetyöni tavoitteena on kertoa, millaista on tehdä kolmea erilaista roolihahmoa hyvin nopeatempoisilla vaihdoilla ja miten opettelin uuden ennalta esittämättömän teoksen musiikkia. On tärkeää päästä kokemaan oopperaroolin rakentuminen alusta asti. Prinsessa Papupadassa sain lisää kokemusta tästä prosessista.

Asiasanat: ooppera, satuooppera, musiikki

ABSTRACT

Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampere University of Applied Sciences
Degree Programme in Culture and Arts, Music
Option of Music Pedagogy

SIUKO SAIJA

My Role in Fairy Tale Opera Prinsessa Papupata

Bachelor's thesis 35 pages, appendices 8 pages
May 2018

This thesis describes my role in fairy tale opera Prinsessa Papupata. It consists of an artistic part and a written report. The opera is composed by Tuomas Turriago and it was a world premiere performance. Susanna Haavisto has written the libretto and it is based on folk tale "Poika, joka kuninkaan sanoissa solmi" ("A Boy Who Won the King's Daughter by Speaking"). The lead role is the Princess, a girl who speaks all the time and knows everything. Her father, the King, is very tired to listen to constant nonsense and he tries to find a husband for his daughter.

The written part covers the training process for the opera, some background information, and also other known fairy tale operas. This piece was produced by students at Tampere Music Academy. In the performance, there was a little orchestra of nine musicians and five vocalists.

The opera was performed in the Music Academy four times, and in two of them, the audience was school children, and in the other two, everyone. One performance took place in Aulaklubi at the Tampere Hall. Children liked the shows very much and empathized with the events on the stage. It is important to make high quality shows to children and give them first-hand experiences of classical music.

The goal of my thesis is to tell everyone, what it was like to play three characters with very fast changes and how I managed to learn new music for a new opera. It is very important to personally experience how to make a new opera role from the beginning. Prinsessa Papupata gave me experience of that kind of a process.

Key words: opera, fairy tale opera, music

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	5
2	PRINSESSA PAPUPADAN TAUSTAA	6
2.1	Kansansatu ”Poika, joka kuninkaan tyttären sanoissa solmi”	6
2.2	Muita lapsille suunnattuja satuoopperoita	7
3	HARJOITTELUPROSESSI.....	9
3.1	Pohjustusta oopperaroolin valmistamiseen.....	9
3.2	Näyttämötyöskentely	10
3.3	Roolini oopperassa Prinsessa Papupata	12
3.3.1	Puutarhuri.....	13
3.3.2	Seinäjokilainen Tangoprinssi.....	15
3.3.3	Hessu.....	18
3.4	Papupadan laulava työryhmä	21
3.5	Tampere-talon esitys	22
3.6	Puvustuksen ja yleisön merkitys.....	23
4	POHDINTA.....	25
	LÄHTEET.....	27
	LIITTEET	28
	Liite 1. Tallenne	28
	Liite 2. Käsiohjelma	29
	Liite 3. Aamulehden arvostelu 11.2.2018	35

1 JOHDANTO

Tässä opinnäytetyössä kerron harjoitusprosessista ja roolisuorituksistani satuooppera Prinsessa Papupadassa. Kerron myös tämän oopperan tekijöistä ja taustaa oopperan synnystä. Kyseessä oli satuoopperan kantaesitys, joka toteutettiin Tampereen ammattikorkeakoulun ja Tampereen konservatorion opiskelijatyönä. Koelaulut satuoopperaan järjestettiin Tampereen Musiikkiakatemiassa lokakuun alussa 2017. Olin onnekas päästessäni mukaan, sillä mahdollisuudet päästä opiskeluaikana johonkin oppilaitoksen oopperaproduktioon ovat pienet. Samanaikaisesti olin mukana Tampere-talon Veljeni vartija -oopperan kuorossa. Sekin oli kantaesitys ja hyvin erilainen ooppera kuin Prinsessa Papupata. Harjoitusperiodit olivat aivan yhtäaikaisesti, joten iloisista ja hauskoista tunnelmista vaihdettiin usein samana päivänä vakaviin ja traagisiin tapahtumiin.

Opinnäytetyöni on taidetekotyypinen. Se koostuu yhdestä satuoopperan esityksestä Tampere-talossa ja tallenteesta, joka kuvattiin Pyynikkisalissa Tampereen Musiikkiakatemiassa. Kenraaliharjoituksia oli kaksi ja varsinaisia näytöksiä Musiikkiakatemiassa kaikkiaan neljä, joista kaksi oli koululaisnäytöstä ja kaksi kaikille avoimia näytöksiä, sekä yksi näytös Tampere-talon Aulaklubilla. Erityisen kiinnostavaa oopperan tekemisessä oli, että oopperan säveltäjä Tuomas Turriago toimi usein harjoituksissa korrepetiittorina opiskelijoiden kanssa ja orkesteriharjoitusten alkaessa ja esityksissä Turriago oli myös kapellimestarina.

Satuooppera Prinsessa Papupata pohjautuu kansansatuun ”Poika, joka kuninkaan tyttären sanoissa solmi”. Satuooppera on yksinäytöksinen ja siinä on kuusi kohtausta. Prinsessa Papupata on koko perheelle suunnattu ooppera ja on kestoltaan aika lyhyt, noin 30 minuuttia, näin lapsetkin jaksavat katsoa teoksen. Libreton on kirjoittanut Susanna Haavisto. Ohjaajana Musiikkiakatemian tuotannossa toimi Helena Rängman. Oopperasta toteutettiin ns. housuversio, missä Petruksen ja Hessun rooleja esittivät naiset.

Uusi kantaesitettävä teos osuu harvemmin kohdalle, joten olin onnekas. Rooleja oopperassa minulla oli kolme: Puutarhuri, Tangoprinssi ja Hessu. Kerron roolihahmoistani ja siitä, millaista oli opetella niitä. Kerron myös musiikin ja näyttelemisen haastavasta yhteensovittamisesta. Satuooppera on suunnattu koko perheen oopperaksi, joten liikettä ja tapahtumia riitti oopperassa.

2 PRINSESSA PAPUPADAN TAUSTAA

Tampereen Kamarioopperayhdistys tilasi suomalaiseen kansansatuun perustuvan satu-oopperan TuomasTurriagolta (Reijonen, 2018). Tilaus sai Turriagon hyvin innostuneeksi, minkä jälkeen hän ei kuitenkaan heti löytänyt teokselle mieleistään sävellystyylää. Turriago pohti pitkään, millä tyyllillä lapsille kirjoitetaan oopperaa ja säveltäminen 2000-luvun alussa oli muutoinkin haastavaa. Hän sävelsi paljon muitakin teoksia 2010-2014 ja sen myötä alkoi tyyli löytyä. Kansansatu ”Poika, joka kuninkaan tyttären sanoissa solmi”, oli kuitenkin valikoitunut helpohkosti oopperan libreton pohjaksi. Tyyli alkoi hahmottua ja hän sävelsi Prinsessan aarian vuonna 2011 venezuelalaisen merenguen tahtiin ja Tangoprinssin tango valmistui kesällä 2014. Suurin osa tästä teoksesta valmistui joululomalla 2014, jolloin hän sävelsi lähes yötä päivää. Papupadan libretto on täynnä iloa ja hyvää, pahuus on poissa libreton tekstistä.

Teokseen on tullut tyyllillisesti Turriagon kepein ja populäärisin puoli. Merenguen lisäksi Papupadassa on jazzia ja musikaalimaisuutta. Turriago on kuvaillut sävellystyylinsä näin:” Iloinen postminimalistinen sekoitus sarjallisuutta, ligetimäisiä rytmisiä kerrostuksia, latinorytmejä, jazzia ja luontaisesti sisältä kumpuavaa nallepuhumaista hunajaista lempeyttä, pienellä melankoolisuudella höystettynä”. (Reijonen, 2018).

2.1 Kansansatu ”Poika, joka kuninkaan tyttären sanoissa solmi”

Kerron tässä hieman lyhennetysti kansansadun juonen, jonka pohjalta Prinsessa Papupata-oopperan libretto on kirjoitettu. Tämä satu löytyy mm. Suuri prinsessakirja -satukokoelmasta (Helakisa, Utrio, Kota, 1991, 95-99). Satua on jonkin verran yksinkertaistettu librettoon, näin oopperasta ei tule liian pitkäväteinen.

Kuninkaalla oli tytär joka osasi puhua kaikkia maailman kieliä ja oli erittäin nopea sanoissaan. Kaikki luulivat, ettei prinsessaa saa kukaan hiljenemään. Kuningas antoi kuulutuksen ympäri valtakunnan, että antaisi tyttärensä puolisoiksi sekä puolet valtakunnasta nuorukaiselle, joka saisi prinsessan hiljenemään eli sanoissa solmiaisi. Monet miehet koittivat onneaan, mutta tyhjin käsin he palasivat kotiin. Muuan kerjäläispoikakin sattui kuulemaan asiasta, ja ajatteli kuninkaan tyttären olevan samanlainen kuin muutkin naiset. Poika otti matkaan mukaan uuden ystävänsä ja niin he lähtivät yhdessä kohti kuninkaan

linnaa. Poika sieppasi matkalta mukaansa varpusen, variksen, tarhapöllön, härän ja mykän mummon. Hänen uusi ystävänsä alkoi ihmetellä pojan aikeita. Kuninkaan linnaan saavuttuaan prinsessa juoksi heitä vastaan ja alkoi udella matkatavaroista. Poika pyysi hoviväkeä todistajiksi tapahtumalle, joka osoittaa, ettei prinsessa kaikkia maailman kieliä osaa. Linnut vuorollaan ääntelivät, häikä mölähteli, mutta prinsessa seisoi hiljaa. Viimeisenä poika kehotti mykän mummon kanssa juttelemaan. Ei ymmärtänyt prinsessa mykän mummon kieltä. Prinsessa tuli solmituksi moneen kertaan. Kuningas piti lupauksensa ja poika sai tyttären ja puoli valtakuntaa.

2.2 Muita lapsille suunnattuja satuoopperoita

Lapsille on sävelletty oopperoita jo pitkään, ei kuitenkaan niin kauan kuin aikuisille suunnattuja oopperoita. Suomen oopperahistoria on nuori, ensimmäinen suomalainen ooppera oli vuonna 1852 sävelletty Fredrik Paciuksen Kung Karls jagd, joka oli ruotsinkielinen. Ensimmäinen suomenkielinen ooppera oli Oskar Merikannon Pohjan neiti, joka valmistui vuonna 1898. (Virtamo, 1997, 293). Suomessa on sävelletty paljon oopperoita pieneksi maaksi. Oopperan juuret lienevät jossain syvällä kalevalaisessa runonlaulannassa. Suomessa on viimeisen 50 vuoden aikana tullut lastenoopperoita ohjelmistoon tasaiseen tahtiin.

Tunnetuin suomalainen lastenooppera lienee Ilkka Kuusiston säveltämä Muumiooppera, joka sai kantaesityksensä 1974 Suomen Kansallisoopperassa. Se perustuu Tove Janssonin kirjaan Vaarallinen juhannus, jossa ajelehtiva teatteri on muutettu oopperaksi. Tove Jansson itse kirjoitti libreton satuoopperaan. (Muumiooppera palaa Helsinkiin, 2016) Tämä teos on tehty myös Tampereella Tampereen konservatoriossa ja Tampereen Komediateatterissa. Olin mukana Tampereen Komediateatterin produktiossa vuonna 1993 Vilijonkan roolissa.

Amahl ja yövierat on yksinäytöksinen Gian Carlo Menottin ooppera, johon säveltäjä itse teki englanninkielisen libreton. Se esitettiin ensimmäisen kerran 1951 New Yorkissa. Ooppera oli ensimmäinen, joka oli sävelletty televisio-oopperaksi. Tätä oopperaa esitettiin vuosittain televisiossa 1950 - ja 1960 -luvulla. Pääosan esittäjäksi Menotti halusi pojan Amahlin rooliin ja kirjoitti myös pianopartituuriin tämän toiveen. (List of children's opera Operas n.d.) Olen laulanut äidin aarian All that gold tästä oopperasta, ja juuri tämän aarian lauloin koelaulutilaisuudessa Prinsessa Papupataan.

Satuooppera Hannu ja Kerttu on saanut kantaesityksensä 1893. Se on kolminäytöksinen ooppera ja satuoopperaksi harvinaisen pitkä. Säveltäjä Engelbert Humperdinck on kuvailut oopperaansa satuoopperaksi. Hänen sisarensa kirjoitti libreton Grimmin veljesten samannimisen sadun pohjalta. Idea oopperaan oli lähtöisin säveltäjän sisarelta, sillä hän oli kirjoittanut lapsille lauluja, jotka pohjautuivat Hannuun ja Kerttuun, ja halusi veljensä säveltävän ne. Niistä kehittyi vähitellen kokonainen ooppera. Ensimmäiset esitykset johti itse Richard Strauss ja Gustav Mahler johti satuoopperaa seuraavana vuonna. Tämä ooppera on maailmalla erittäin tunnettu ja sitä on esitetty ahkerasti eri mantereilla jo yli sata vuotta. (List of Children´s opera Operas n.d.). Alkukieli Hannussa ja Kertussa on saksa, mutta sitä esitetään usein englanniksi. Tätä oopperaa on tehty opiskelijatyönä myös Tampereen Musiikkiakatemiassa.

Kuuluisa ranskalainen säveltäjä Maurice Ravel on säveltänyt kaksinäytöksisen fantasia-oopperan Lumottu lapsi, johon libreton on kirjoittanut Colette (oikealta nimeltään Sidonie-Gabrielle Colette). Tämän oopperan ensi-ilta oli 1925. Suomessa tämä ooppera ei ole kovin tunnettu, mutta siitä on tehty suomessa televisioon elokuva, jonka on ohjannut Marikki Hakola. Elokuva on ranskankielinen ja tekstitetty suomeksi. Se esitettiin 2004.(List of Children´s opera Operas n.d.)

Kirjailija Antoine de Saint-Exupéryn suosittuun satuun sävelletty Pikku Prinssi on Rachel Portmanin sävellys ja libreton on tehnyt Nicholas Wright. Ensimmäinen esitys oli vuonna 2003. Tämä on kaksinäytöksinen ooppera ja perustuu 1943 ilmestyneeseen samannimiseen kirjaan. Tätä oopperaa esitetty Yhdysvalloissa eri teattereissa ja oopperataloissa useasti kantaesityksen jälkeen. Tästä on olemassa myös televisiotallenne, sekä CD ja DVD. (List of Children´s opera Operas n.d.)

Pieni Nokikolari on Benjamin Brittenin säveltämä kolminäytöksinen lasten ooppera. Libreton on kirjoittanut Eric Crozier ja sen ensiesitys oli 1949. Ooppera perustuu William Blaken teksteihin. Ensimmäiset esitykset olivat menestyksiä. Oopperasta on tehty levytyksiä monena eri vuosikymmenenä. (List of Children opera Operas n.d.)

3 HARJOITTELUPROSESSI

Prinsessa Papupata -oopperan roolijako selvisi alle viikon päästä koelauluista ja sitten alkoi uuden musiikin opiskelu, sillä siihen mennessä en ollut vielä nähnyt nuottiakaan roolieni musiikillisista tehtävistä. Saimmekin pian alustavan version partituurista, sekä miditiedoston jota saattoi kuunnella mielin määrin. Se helpotti ja nopeutti opettelua. Musiikki oli kuitenkin kovin erilaista kuin mihin olin tottunut, ja tahtilajit vaihtuivat usein ja musiikin tempo oli lähes aina vauhdikasta. En ole ollut mikään suuri uuden musiikin kulluttaja, joten osasin varautua harjoitteluun. Olin jo hieman hätääntyä musiikkia kuunnellessa ja opetellessa, koska en joissain kohdissa saanut poimittua minkäänlaista pulssia musiikista. Roolihahmollani oli kaanonmaisia stemmoja jo ensimmäisessä kohtauksessa Kuninkaan kanssa. Tähän mp3 midiversio oli hyvä apu. Lisäksi säveltäjä Turriago on musiikkiakatemiassa töissä, niin häneltä saattoi tarvittaessa kysyä neuvoja.

3.1 Pohjustusta oopperaroolin valmistamiseen

Luin pohjaksi omalle työlleni, opinnäytetöitä, joissa oli oopperaroolien rakentamisesta. Yksi näistä oli Merja Mäkelän opinnäytetyö Näyttelijäntyö esittävän säveltaiteen palveluksessa (Mäkelä, 2005). Hän haastatteli työssään monipuolisesti Anita Välkkiä ja Ralf Långbackaa. Opinnäytetyössään hän kuvaa mitä oopperaroolin rakentamisen tärkeimpiin elementteihin kuuluu: musiikin, tarinan ja oman instrumentin hallinta. Instrumentin hallinnassa on kyettävä hallitsemaan oma ääni sekä äänellisesti että ulkofyysisesti (Mäkelä, 2005, 29-30). Tämä oli itselleni haastavaa, sillä oli pohdittava roolin ominaisuuksia ja analysoitava roolia.

Laulunopiskelija Roosa Kemppilän opinnäytetyö kertoo myös oopperan valmistamisesta. Hän kuvailee harjoittelua monivaiheiseksi ja pitkäjänteiseksi työksi ja kuinka keho tarvitsee hänen mielestään enemmän aikaa ja paljon toistoja oppiakseen roolin. Hän valmisti opiskelijaystäviensä kanssa G. C. Menottin oopperan, *The Telephone – Puhelin*. (Kemppilä, 2018, 7). Samoja ajatuksia oli itselläniikin, että kertausta tarvitsee tehdä riittävästi, jotta kaikki näyttäisi helpolta ja luonnolliselta ja olisi varma olo näyttämöllä.

Millainen roolihahmo on kyseessä? Miten tämä hahmo liikkuu? Näitä pohdin opetellesani hahmojen olemusta. Lisäksi täytyi olla tarkkana, etten tee hahmojani samalla tavalla,

kun niitä kuitenkin oli kolme, vaikkakin pieniä ja lyhyitä. Tilanteet vaihtuvat oopperan alkupuolella reipasta vauhtia ja silloin täytyy hypätä seuraavan hahmon vaatteisiin nopeasti ja vaihtaa liikkuminen hänelle sopivaksi. Onneksi hahmoni olivat aika liioiteltuja persoonia laidasta toiseen, se auttoi muuntautumisessa. Jännitin kuitenkin, miten osaan sisäistää täysin tuntemattoman uuden musiikin, ja miten ottaa rooli osaksi itseäni ja samalla ymmärtää oopperan tarina? Oli niin paljon sisäistettävää.

On kuitenkin aivan eri asia olla mukana isossa oopperan kuorossa kuin roolissa, vaikka se olisi pienikin. Kaikki kömmähdykset näkyvät helposti, eikä voi tukeutua kuorossa olevaan massaan. Koska oli kyse satuoopperasta, kaikenlainen pönötys oli kielletty, kuten ohjaaja asian ilmaisi jo harjoitusvaiheessa. Kaikki pitäisi saada eläväksi ja mahdollisimman hauskaksi. Ei kukaan lapsi jaksaa katsoa edes lyhyttä oopperaa, jos näyttämökuvaseisoo minuutista toiseen. Ohjaus oli varsin vauhdikas ja minusta todella mainio.

Laulutunneilla opettajani Ulla Raiskion kanssa katsoimme muutaman kerran minun laulusuoksiani. Istutimme ääntä oikeaan kohtaan ja pyrimme saamaan tekstin selkeämmäksi, sillä joissain stemmakohdissa olin aika matalalla ja tuntui ettei ääni kannaa. Ulla kiinnitti myös huomiota legatoon, etten ala laulamaan liian pätkivällä ja töksähtävällä tyyllillä. Siihen oli helppo sortua, kun välillä mentiin nopeassa tempossa ja paljon.

3.2 Näyttämötyöskentely

Harjoittelu alkoi marraskuun puolivälissä kunnan intensiivipätkällä. Kaksi ensimmäistä päiväharjoitusta pidettiin musiikkiharjoituksena ja kahlasimme teoksen läpi pianon säestyksellä. Illalla aloitimmekin sitten jo näyttämöharjoitukset. Lisäksi marraskuussa oli vielä kaksi muuta päivää, jolloin Papupataa harjoiteltiin. Aikataulu oli hivenen tiukka, siksi musiikkiharjoituksia oli minimäärä. Harjoitukset olivat joinain päivinä hiukan huvittavia, sillä musiikkiakatemiaa vaivaa jatkuva harjoitustilojen puute, ja niinpä harjoittelimme pienen pienessä teorialuokassa oopperaa. Mielikuvitusta sai käyttää, että pystyi siirtämään oopperan mielessään Pyynikkisaliin, joka on Musiikkiakatemian konserttisali. Produktiossa oli Turriagon lisäksi kaksi opiskelijakorpetiittoria. Viktor Pellia ja Mikael Pessi. Aikataulujen niin suosissa toinen opiskelijoista soitti ja Turriago johti. Se oli to-

della hyvää oppia orkesterin tuloa ajatellen. Saimme harjoitella myös itsenäisesti korrepetitio-opiskelijoiden säestyksellä. Hyödynsin sitä mahdollisuutta jonkun kerran, sillä se auttoi istuttamaan musiikkia, kun ei tarvinnut samalla liikkua ja oli pianisti soittamassa.

Seuraava harjoituskausi alkoi tammikuun alkupuolella 2018. Näyttämöharjoitukset jatkuivat edelleen sekalaisissa tiloissa alkuajan flyygelin tai pianon säestyksellä. Onneksi tammikuun harjoituksista suurin osa oli kamarimusiikkisalissa, ettei pienessä luokassa. Osa kohtauksista alkoi toimia hyvin ja löytyi varmuutta tekemiseen. Olin kylläkin järkyttävän epävarma sitten jossain muissa kohtauksissa. Harjoitellessa nelosnäytökseen saattoi pujahtaa aina uusia vivahteita. Itsetunto oli kyllä välillä kovin alhaalla ja sätin itseäni huonosti menneistä kerroista. Kaksi viimeistä viikkoa esityksineen olivat vihdoin Pyy-nikkisalissa ja orkesteri tuli mukaan. Orkesteri oli koottu Tampereen Musiikkiakatemian soittajista. Mukana oli huilisti, klarinetisti, kaksi käyrätorven soittajaa, kaksi lyömäsoittajaa, viulisti, sellisti ja kontrabasisti. Muutos oli valtavan hieno, kun orkesteri tuli harjoituksiin. Ensin oli opittava orkesterin äänimaailma, ja sitten alkoi laulutehtävät jälleen tuntua tutuilta. Piano tuntui tämän jälkeen todella kuivalta ja ohuelta, vaikka olikin harjoituksissa korvaamaton ja selkeä seurata.

Pieniä muutoksia tuli muutamiin paikkoihin, sillä isossa salissa vei huomattavasti enemmän aikaa siirtyä paikasta toiseen. Hankalimmaksi kohtaukseksi muodostui kohtaus neljä, jossa Hessu ja Petrus puuhaavat kaikenlaista. Juoksevat, hyppivät ruutua ym. Ohjaaja Helena Rängman oli suunnitellut jo paljon valmiiksi näyttämön tapahtumia ja miettinyt eri hahmojen liikkumista ja tapaa olla. Hessun ja Petruksen puuhia vähän yksinkertaistettiin, jotta ehdimme kaiken tehdä. Tarvittaessa muutakin ohjausta muutettiin, jos huomattiin ettei ehditä ajatellulla musiikilla oikeaan paikkaan.

Rängman oli täsmällinen ohjaaja ja halusi tismalleen tietyt jutut määrätyille iskuille. Juurikin samaisessa neloskohtauksessa ohjaaja oli keksinyt Petrukselle, ja roolihahmolleni Hessulle muutaman kohdan jossa meillä oli isot ja näyttävät käsiläpsyt. Sitä harjoittelimme jopa kaksin Petruksen esittäjän Sonja Herrasen kanssa, jotta tekisimme niitä oikea-aikaisesti. Ne olivat erinomaisen hauskoja harjoituksia.

Ohjaaja muistutti usein siitä, kuinka jokin liike kuuluu selkeästi musiikista. Näin toteaa myös Ralf Långbacka:” Teosten käänteet ovat löydettävissä musiikista ja tekstistä ja tär-

keät ajatukset ovat puolestaan löydettävissä kokonaisuudesta. Impulssit löytyvät hahmosta, tilanteesta, tekstistä ja musiikista ja niitä voi lyödä lukkoon, mutta ajan kanssa.” (Mäkelä, 2005, 30). Prinsessa Papupadassakin monilla hahmoilla on oma sisääntulomusiikki tai muuten tunnistettava musiikkityyli. Ylipäätään Papupadan musiikki on hienosti sävelletty. Varsinkin nyt kun tuntee teoksen, oikein ihmettelen kuinka en kuullut joitain aivan ilmiselviä iskuja harjoitusten alkuvaiheessa.

3.3 Roolini oopperassa Prinsessa Papupata

KUVA 1. Puutarhuri

3.3.1 Puutarhuri

Ensimmäisessä näytöksessä roolini on Kuninkaan palvelija, josta tässä ohjauksessa tehtiin puutarhuri. Puutarhuri on nainen ja rakastaa puutarhan kukkia. Kun oopperan ensimmäiset sävelet alkavat soimaan, on puutarhuri näyttämöllä ja katselee ihailevasti kukkia ja kastelee niitä. Tämä puutarhuri on kauneutta ja elämää rakastava haaveilija, hiukan hössöttävä hahmo. Todellinen romantikko minun mielestäni. Hän ei myöskään käsitä miten joku ei rakasta kukkia. Puutarhuri poimii innokkaasti kukkia ja ojentaa niitä tyytyväisenä monta kertaa Kuninkaalle, joka ei ymmärrä elettä ja taitaa kaiken lisäksi olla allerginen kukkasille.

Ohjaaja antoi omat vinkkinsä puutarhurin elehtemiseen ja keskityimme paljon impulsiveihin, joita musiikista saimme. Hän halusi auttaa monin mahdollisin keinoin pääsemään oikeaa tunteeseen ja pyrimme välttämään teeskentelyä. Vähitellen rakentui roolihahmo, joka käveli ja juoksi innostuneena Kuninkaan käskyistä käsiään heilutellen ja hameen helmat liehuen. Pari kertaa näytöksissä hahmoni hurmaava olkihattu nousi vähän ylös päästä, kun innostuin juoksemaan vauhdilla. Se ei kuitenkaan voinut tippua, sillä hatussa oli nauha leuan alta ja näin olkihattu pysyi matkassa.

Puutarhurilla oli paljon kävelemistä ja juoksemista kohtauksen alkupuolella. Oli oltava tarkkana, ettei juokse liian tosissaan, koska laulaa piti kaiken juoksemisen jälkeen. Tässä kohtaa siirtyminen pienimmistä harjoitustiloista isoon saliin toi kiirettä ja minulla oli vaikeuksia ehtiä paikasta toiseen. Erityisen hauska oli ohjaajan keksintö nostattaa klarinetin soittaja kesken soittonsa ylös, koska puutarhuri tarvitsi juuri hänen tuoliaan tehdäkseen tuolilta tärkeän Kuninkaan antaman kuulutuksen.

Tässäkin midin kuuntelu oli tärkeässä asemassa harjoitusvaiheessa, sillä puutarhurin liikkumiset olivat täysin sidoksissa musiikkiin ja myös lauluosuudet täytyi osua oikeaan kohtaan näyttämöllä, oikealla hetkellä. Ensimmäisen kohtauksen lopussa puutarhurilla on kiva kaanontyyppinen duetto kuninkaan kanssa ja vaikka siinäkin oli liikkumista ja näyteltävää, oli se jo rauhallisempaa ja pääsin keskittymään enemmän laulamiseen (Kuva 2). Kesti kyllä jonkin aikaa ennen kuin selvisin musiikista ja liikkumisesta kunnolla. Laulu-pätkä on lyhyt, mutta vaativa, sillä Puutarhuri laulaa omaa stemmaansa Kuninkaan perässä iskun tai kaksi lähes koko ajan ja samoja sanoja toistellen. Siinä meni välillä harjoittellessa sanat todella solmuun ja rytmit iloisesti sekaisin.

TURRIAGO - Prinsessa Papupata - vocal score (housuversio)

9

170

Palv. *mf* Ku-ka keh - vo ku-riin tuon lörp - pö-kie-len saa, *f* ty-tön se - kä lin - nan -

K. *mf* Ku-ka keh - vo ku-riin tuon lörp - pö-kie-len saa, *f* ty-tön se - kä lin - nan - kin

175

Palv. kin, ty-tön se - kä lin-nan - kin o - mak-seen kor-jaa. *cresc.* Prin-sit, ur-hot, prins-sit, ur-hot, prins-sit, ur-hot,

K. ty-tön se - kä lin-nan-kin o - mak-seen kor-jaa. *cresc.* Prins - sit, ur - hot, prins - sit, ur - hot,

179

Palv. prins-sit, ur-hot, prins-sit, ur-hot, kaut - ta maan tul-kaa koet-ta-maan jos - pa pu-heen *ff*

K. prins - sit, ur - hot, kaut - ta maan tul-kaa koet-ta-maan jos - pa pu-heen *ff*

Kuva 2. Kuninkaan ja Palvelija/Puutarhurin duettoa ensimmäisen kohtauksen lopusta (Turriago, Haavisto, 2013-2015).

Toisessa kohtauksessa olen vielä Puutarhurin hahmossa ja hän tulee juosten näyttämölle kohtauksen loppupuolella laulamaan ensemblea Hovineidon, Kokin, ja Prinsessan kanssa. Juoksu näyttämölle sujui ilman suurempia hengästymisiä ja laulu onnistui ilman suurempia ponnisteluja. Vaikeuksia meillä oli ensemblessä saada teksti kuuluviin, sillä jäimme hiukan orkesterin soinnin alle, vaikka sanatkin olivat pääosin niinkin haastavat kuin höpöti pöpöti. Oma stemmani oli varsin matalaa ja kävelimme laulaessamme ympäri Prinsessaa ja se hiukan vaikeutti tekstin kuulumista.

18 TURRIAGO - Prinsessa Papupata - vocal score (housuversio)

300

Pr. *f* Au-rin-koi-nen i-däs - tä nou - - - -

Hn. *mp* Hö-pö-ti pö-pö-ti pö-ti, pö - ti pö-ti pö-ti pö-ti! Hö-pö - ti pö-pö-ti pö-ti, pa - pu - pa-ta, pa-pu-pa-ta!

HOVIVÄKEÄ 1

Hv. 1 *mp* Hö-pö-ti pö-pö-ti pö-ti, pö - ti pö-ti pö-ti pö-ti! Hö-pö - ti pö-pö-ti pö-ti, pa - pu - pa-ta, pa-pu-pa-ta!

HOVIVÄKEÄ 2

Hv. 2 *mp* Hö-pö-ti pö-pö-ti pö-ti, pö - ti pö-ti pö-ti pö-ti! Hö-pö - ti pö-pö-ti pö-ti, pa - pu - pa-ta, pa-pu-pa-ta!

f p f p

Kuva 3. Ensemblekohtauksen Höpöti pöpöti -laulua toisen näytöksen lopusta (Turriago, Haavisto, 2013-2015)

3.3.2 Seinäjokilainen Tangoprinssi

Kolmas kohtaus kertoo Prinsessan kosijoista. Tangoprinssi on jo kolmas kosija joka yrittää saada Prinsessan vakuuttuneeksi erinomaisuudestaan. Tangoprinssin rooli oli ehdot-

tomasti näistä kolmesta mieluisin ja myös huippuhauska. Rängman ohjasi hahmon tangoprinssiksi Seinäjoelta ja hänellä oli päällään jussipaita, kruunu päässä, upea valkoinen frakki, jossa säihkyvät blingbling -kaulukset, mustat housut ja pitkävartiset mustat nahkasaappaat. Se oli todella huvittava yhdistelmä, mutta toimi aina kun astuin lavalle. Joissakin Pyynikkisalun esityksissä ihmiset nauroivat ääneen, kun Seinäjokilainen asteli lavalle aivan eturamppiin varsin omaperäisellä tavallaan. Se tuntui todella mukavalta. Silloin koin onnistuneeni hyvin. Muuta liikkumista hahmolla ei oikein ollutkaan. Vain elehtiminen näyttävästi kasvojen ilmeillä ja käsillä tangoa laulaessa. Laulua Seinäjokilaisella on vain muutama hassu fraasi. Kapellimestari/säveltäjä Turriago antoi ohjeeksi laulaa tangoa hiukan sleepaten, eli ei aivan kuin nuottiin on kirjoitettu (Kuva 4). Hiukan hitaana orkesterin perässä. Se oli hillittömän hauska lauluosuus. Ohjaaja pyysi vain kuvittelemaan, että laulat täpötäydelle Seinäjoki -areenalle.

TURRIAGO - Prinsessa Papupata - vocal score (housuversio)

25

(Näyttämölle saapuu hölmö itseriittäinen PRINSSI. PRINSESSA kiinnostuu hieman ja antaa PRINSSILLE merkin, että suosuu kuuntelemaan.)

396 *L'istesso* Tempo (Tempo di Tango) ♩ = 126

Pr.

I. Pr.

p

402

Pr.

I. Pr.

f

408

Pr.

mf NÖSSÖ PRINSSI

Oo - oo - o - let kau - nis, kau - niim - pi kuin kuu. Sil - mät on

p dolce

Kuva 4. Tangon taikaa. Seinäjokilaisen Tangoprinsessin sisääntulo musiikki ja laulun aloitus kohtauksesta 3 (Turriago, Haavisto, 2013-2015)

Kuva 5. Hessu (Saija Siuko) ja Petrus (Sonja Herranen)

3.3.3 Hessu

Kohtauksesta neljä loppuun asti roolihahmoni oli Hessu (Kuva 5.. Hessu on hieman arka ja ujo kulkijapoika. Hessun sisääntulo lavalle kertoo hahmosta paljon, sillä hän kävelee hiukan arasti kumarassa ja samalla päyilee varovaisesti Petrusta. Hessu ihailee paljon uutta ystäväänsä. Koen Hessun olevan perusluonteeltaan iloinen, utelias ja kiltti. Nämä kaikki yritin tuoda roolihahmooni jo astuessani Hessuna näyttämölle. Täydellinen vastakohta Tangoprinssin leuhkalle ja itsevarmalle olemukselle.

Tätäkin roolihahmoa rakennettaessa auttoi musiikki. Sisääntulo musiikki oli sävelletty kohtaukseen ja se antoi tukea roolin olemukselle. Tämä kohtaus pysyi loppuun asti kaikkein haastavimpana. Siinä oli monta elementtiä, jotka piti saada kohdalleen, niin musiikin kuin näyttöleimen suhteen. Harjoitusvaiheessa olin aivan epätoivoinen joinain päivinä, kun tuntui ettei mikään mene tismalleen oikein. Hessulla ja Petruksella on kaksi duettoja neljännessä kohtauksessa (kuva 6, Hessun ja Petruksen jälkimmäinen duetto). Ne laulunumerot olivat vaikeat saada täsmällisiksi. Stemmani oli tässäkin kohtaa kaanonmainen

ja tuli Petruksen laulun perässä sopivasti sekoittaen. Molempien laulunumeroiden näyttämötoimintaa jouduttiin viimehetkille asti viilaamaan, että saimme kaiken liikkeen ja laulun sujumaan. Hauskin yksityiskohta oli, kun teippasimme ruudukon lattiaan ja vielä hyppäsimme sitä musiikin soidessa. Opin myös harjoitusperiodilla, että on opittava sietämään keskeneräistä roolihahmoaan, vaikka se oli ajoittain turhauttavaa. Kokonaisuus alkoi kuitenkin toimia.

TURRIAGO - Prinsessa Papupata - vocal score (housuversio)

46

733

P. *f*
Nyt kii-ruh - dam - me

H. *f*
Nyt kii-ruh - dam -

738

P. lin - naan ja prin - ses - sai - sen luo. Ja hil - jen - tä - mään juos - taan ja

H. me lin - naan ja prin - ses - sai - sen luo. Ja hil - jen - tä - mään juos - taan

mf

743

P. hil - jen - tä - mään juos - taan lör - pöt - tä - jä tuo, lör - pöt - tä - jä tuo! Hil - jen - tä - mään

H. ja hil - jen - tä - mään juos - taan lör - pöt - tä - jä tuo, lör - pöt - tä - jä! Hil - jen - tä -

f *p subito*

Kuva 6. Petruksen ja Hessun jälkimmäinen duetto, kohtauksesta 4(Turriago, Haavisto, 2013-2015).

3.4 Papupadan laulava työryhmä

Koelauluissa valitut laulajat olivat kaikki musiikkiakatemian opiskelijoita, joko Tamkin tai konservatorion opiskelijoita. Kaikille solisteille valittiin myös cover -roolit, jos joku sattuisikin sairastumaan. Se oli tosi järkevää, koska laulu on kovin herkkä ala. Solisteja olivat Prinsessan roolissa Aleksina Turtiainen, Kuningas ja stadilainen Wille Enckell, Petrus, kokki ja turkulainen Sonja Herranen, Hovineito ja mummo Marjaana Ritanen ja minä Hessuna, Puutarhurina ja Tangoprinssinä.

Tässä upea laulajien työryhmä: Prinsessa (Aleksiina Turtiainen), Hovineito (Marjaana Ritanen), Kuningas (Wille Enckell), Hessu (Saija Siuko) ja Petrus (Sonja Herranen)

Työryhmä oli mahtava. Oli hienoa oppia tuntemaan heidät kaikki paremmin. Olimme lähes kaikki samanaikaisesti Tampere-talon Veljeni vartija -opperassa, joten oli aivan hurjan työntäyteinen tammikuu 2018. Silti jaksoimme kannustaa ja kehua toisiamme, vaikka juoksimme aamusta iltaan oopperassa. Harjoituksia oli koko tammikuu tiuhaan tahtiin. Kahtena peräkkäisenä viikkona oopperaharjoituksia oli yli kolmekymmentä tuntia viikossa ja lisäksi kaikilla oli vielä muita opintoja ja töitä tehtävänä. Ei tarvinnut pahemmin miettiä mitä sitä puuhaili. Kävi välillä nukkumassa kotona ja taas pääsi oopperan pariin. Kaikesta pyöryksestä huolimatta olimme kohtuullisen terveinä ja lauloimme jokaisessa Papupadan esityksessä ilman cover -laulajien apua. Oli silti helpottavaa tietää, että on joku auttamassa, jos ääni on poissa.

3.5 Tampere-talon esitys

Tampere-talon esitys oli sunnuntaina 15.4.2018. Tätä esitystä varten meillä oli kolmet harjoitukset, joista ensimmäiset Musiikkiakatemiolla ilman mitään rekvisiittaa. Silloin muistelimme läpi teoksen, sillä edellisistä esityksistä oli yli kaksi kuukautta ja mieli voi tehdä jo tepposet siinä ajassa. Käsittämättömän nopeasti kaikki lähti rullaamaan ja oli yllättävän varma olo omasta osaamisesta.

Tässä vaiheessa satuoopperan koko tarpeisto oli Musiikkiakatemiolla säilössä. Sieltä sitten kannoimme itse koko rekvisiitan ja vaatetuksen Sonja Herrasen autoon parikin kertaa, sillä meille ilmoitettiin, ettei Tampere-talossa ole tilaa säilyttää tavaroita. Tässä todennäköisesti tuli jonkinlainen väärin käsitys, koska Papupadan esittäjille oli varattu kellarikerroksesta huoneita. Tavaroiden kantaminen oli erinomaista lämmittelyä ennen ja jälkeen harjoitusten. Suorastaan hengästyttävää.

Sovitimme Papupadan Tampere-talon Aulaklubille ensimmäisen kerran keskiviikkona. Kaikille riitti hyvät kulkuyhteydet näyttämölle ja orkesteri tuli viereen soittamaan niin kuin myös Pyynikkisalissa. Tällä kertaa orkesteri oli muutaman rapun alempana kuin näyttämö. Orkesterin kuuli siitä todella hyvin ja kapellimestarin näki kätevästi pienellä päänsiirroilla. Muutoinkin aulassa oli yllättävän hyvä laulaa. Tila tuntui niin lavealta ja rikkonaiselta joka suuntaa, ettei olisi uskonut kuinka helppo siinä oli laulaa. Riittävästi oli kuitenkin tilaa ja seinää vastassa jonkun matkan päässä, näin tuli vähän pientä kaikua-kin vastaan.

Koska näyttämö oli huomattavasti pienempi, jäi aikaa vaatteiden vaihtoon ja näyttämöltä poistumisiin paljon enemmän. Petrusta, kokkia ja kosijaa esittävän Sonja Herrasen kanssa ehdimme jopa vaihtamaan siinä muutaman sanan ja odottamaan oikeaa sisäänmenoiskua. Meitä nauratti ihan hirveästi sermin takana, sillä tilanne oli niin outo. Olimme tottuneet niin nopeatempoisiin vaatevaihtoihin ja Pyynikkisalim pitkiin matkoihin.

Yleisö oli lähes meidän ”jaloissa”, niin lähellä oli katsomo. Osa lapsista katseli rohkeasti aivan puolen metrin päästä. Jotkut lapsista kyllä pelkäsivät hahmojamme, koska olivat niin pieniä. Tampere-talon Prinsessa Papupata oli osa Tampere Biennalen perhepäivää. Harmi vain, että kaikkia Tampere-talossa olleita perheitä ei muistettu opastaa katsomaan lapsille suunnattua oopperaa.

3.6 Puvustuksen ja yleisön merkitys

Roolihahmoihini tuli paljon lisää, kun puvustus oli selvillä. Oli helppoa muuntautua eri rooleihin, kun näytti ulkoisestikin hahmoltaan. Vastanäyttelijöiden pukujen katsominen antoi tunteen oikeasta tilanteesta ja tarinan kerronta oli luontevampaa. Huomasi olevansa mukana sadussa. Jotkut hahmojeni esineet, puvustuksen hatut tai kengät muodostuivat minulle tärkeiksi ja auttoivat hetkessä luomaan minulle oikean tunteen roolihahmostani.

Puutarhurin ehdottomasti tärkein oli jo aiemmin mainitsemani olkihattu ja kivat nahkakengät. Hatusta tuli mieleen tv -sarja Pieni talo preerialla. Se oli jotenkin mukavaa, koska omassa lapsuudessa katsoin kyseistä sarjaa. Tangoprinsillä oli montakin todellista tunnelman kohottajaa, mutta ehkä tärkein oli kuitenkin kruunu ja valkoinen frakki blingbling-kauluksilla. Hessulla oli pehmeät nahkatossut ja veikeä punainen hattu, jotka sopivat ujolle hahmolleni hyvin. Puvustuksen ja tarpeiston hoiti OSK Hengarista Inka Hahto. Hän seurasi pysicskö vaatteet yllä oikealla tavalla. Hahmolleni Hessulle vaihdettiin kengät. Ne olivat ensin samat kengät kuin Tangoprinsillä, mutta ne olivat Hessun hahmolle aivan liian kömpelöt ja suuret. Hänhän oli tässä nuori poika. Hessun piti kyetä liikkumaan mahdollisimman kepeästi ja äänettömästi.

Ensimmäisessä kenraaliharjoituksessa Pyynikkisalissa oli pieni määrä yleisöä ja se vaikutti meidän koko työryhmään positiivisesti. Kuinka paljon helpompaa oli esittää sitä

katsojille. Tunnelma oli aivan erilainen ja oli todella hienoa esittää satuoopperaa. Toisessa kenraalissa yleisöä oli paljon enemmän ja sitä paremmin ooppera sujui. Olisin toivonut läpimenoja vielä enemmän, mutta se oli vain omaa epävarmuuttani ennen varsinaisia esityksiä. Kaksi koululaisnäytöstä perjantaina 9.2.2018 meni sujuvasti ja lapset olivat hyvin mukana, kun alussa toikkaroin salin puolella. Lauantaina 10.2.2018 oli viimeiset kaksi esitystä Pyynikkisalissa. Nämä näytökset videoitiin ja niistä tehtiin yksi taltiointi. Onnistuin omasta mielestäni parhaiten viimeisessä esityksessä. En takellellut missään kohtaa ja uskalsin varmuudella laulaa vaikeammatkin kohdat, unohtamatta näyttämötyötä. Yleisöä oli paljon Pyynikkisalissa kaikissa virallisissa esityksissä.

Olin salissa katsomon puolella muutamaa minuuttia ennen esityksiä ja juttelin lapsille ja kyselin, onko Prinsessaa näkynyt ja kerroin miltä hän näyttää. Osa vastaili innokkaasti ja osa lapsista oli ihmeissään. Kaikki lapset kuitenkin seurasivat todella kiinnostuneina minua eli puutarhuria.

4 POHDINTA

Opinnäytetyön aihetta mietin todella kauan, aivan liian kauan. Kirjoittaminen on ollut hidasta ja vaivalloista koko opiskelun ajan ja pelkäsin koko kirjoittamisprosessia jo ennen aloittamista. Olen tyytyväinen, että opinnäytetyössäni oli taiteellinen osuus eikä pelkkä kirjallinen raportti, koska esittäminen on minulle helpompaa ja luontevampaa. Omakoh-
taisen kokemuksen pohjalta heikompiakin kirjoittajia kykenee prosessiin.

Orkesterin tullessa mukaan harjoituksiin omat matalat lauluosuuteni ja lopun ensemb-
lekohtaus jäivät hieman orkesterin soiton jalkoihin, vaikka siinä ensemblessä laulamme
kaikki. Myös oli muutama muukin kohta, josta sain palautetta tekstin hukkumisesta mu-
siikin alle. Sen toteutusta voisi vielä hiukan miettiä.

On aina aivan erityistä päästä mukaan kantaesitykseen ja opiskella jotain täysin aikaisem-
min kuulematonta musiikkia. Alku oli haastavaa, mutta kaikkea oppii, kun haluaa ja us-
kaltaa yrittää. Taideosuus työstäni oli todella mieluisa ja kaikella tapaa opettavaista. Sa-
manaikainen harjoittelu isossa Tampere-talon Veljeni vartija -oopperaproduktiossa tuki
kuitenkin satuoopperan tekemistä. Oli mahdollisuus seurata huippulaulajien roolityös-
kentelyä ja kuulla upeaa laulua, ammentaa sieltä myös omaan musiikilliseen ja näyttä-
mölliseen osaamiseeni lisää aineksia.

Yksi tuttavaperheeni kävi katsomassa oopperan ja perheen äiti totesikin, kuinka hienoa
on, kun lapsille tehdään laadukasta musiikkia. Perheen kaikki lapset soittavat jotakin inst-
rumenttia. Tämä kommentti oli yksi monista tämän tyyllisiä palautteista, joita sain katso-
jilta. Tunsin suurta kiitollisuutta ja onnistumisen iloa. Lapsille suunnattua oopperaa pitää
tehdä, sillä mistä niitä uusia oopperan kuluttajia tulee, ellei lapsista. Kulttuurikasvatusta
parhaimmillaan ja lapset saavat erilaisia elämyksiä ja kokemuksia. Lastenoopperaa täytyy
tehdä aidosti ja vilpittömästi. Lapset näyttävät kyllästymisensä pian, joten homman pitää
kulkea kuin rasvattu.

Laulajan täytyy pyrkiä toteuttamaan mahdollisimman pitkälle partituurin ja libreton an-
tamia tunnetiloja. fyysisesti jaksoin todella hyvin harjoitusprosessin. Harjoitusten alku-
vaiheessa aivot olivat kierroksilla, kun hahmolle haettiin erilaisia juttuja ja niitä vaihdel-
tiin ja muutettiin. Pyrin antamaan hahmoihini kaiken mitä suinkin pystyin. Toisaalta olin

onnellinen, että paneuduin kunnolla roolien tekemiseen. Tässä teoksessa on loistava musiikki ja ohjaus oli toimiva ja hauska. Roolivalinnat olivat mielestäni onnistuneet kaikkien osalta.

Lyhyehkö satuoopperakin vaatii paljon valmisteluja ja harjoituksia ennen esityksiä. On turha kuvitella selviävänsä helpolla, vaikka itse teos ei olisi ajallisesti pitkä. Siihen pitää keskittyä ja ymmärtää tapahtumia kokonaisvaltaisesti. Näyttämötyöskentely oli mielenkiintoista ja opettavaista. Koen saaneeni paljon rohkeutta ja uskallusta ryhtyä vastaaviin tehtäviin tulevaisuudessa.

LÄHTEET

Helakisa, K., Utrio, K., Kota, M., Suuri prinsessakirja. 1991. Keuruu: Kustannusosakeyhtiö Otava.

Kemppilä, R., 2018. The Telephone – puhelin, Kamariooppera opiskelijoiden omana produktiona. Opinnäytetyö. TAMK. Musiikin koulutus.

Muumiooppera palaa Helsinkiin -verkkosivusto. Luettu 10.5.2018.
<https://www.moomin.com/fi/blog/muumiooppera-palaa-helsinkiin/>

Mäkelä, M. 2005. Näyttelijäntyö esittävän säveltaiteen palveluksessa. Opinnäytetyö. PI-RAMK. Musiikin koulutusohjelma.

Ranker, List of Children´s opera Operas - verkkosivusto. Luettu 10.5.2018.
<https://www.ranker.com/list/list-of-children-s-opera-operas/reference>

Reijonen, T. 2018. Satuooppera Prinsessa Papupata – käsiohjelma. Tampereen musiikkiakatemia

Virtamo, K., Otavan musiikkitieto. 1997. Keuruu: Kustannusosakeyhtiö Otava.

LIITTEET

Liite 1. Tallenne: <https://www.youtube.com/watch?v=r4yZwNfAwqk>

Liite 2. Käsiohjelma

ETSITÄÄN

WANTED

Se, joka saa kuriin Prinsessa Papupadan,
tuon lörppökielen, korjaa omakseen tytön sekä linnan.
Nyt prinssit ja urhot tulkaa koettamaan;
Jospa puheen pulinan saisi taukoomaan?

Turriago - Haavisto
SATUOOPPERA
PRINSESSA PAPUPATA
La 10.2.2018 klo 14 / klo 18
Pyynikkisali

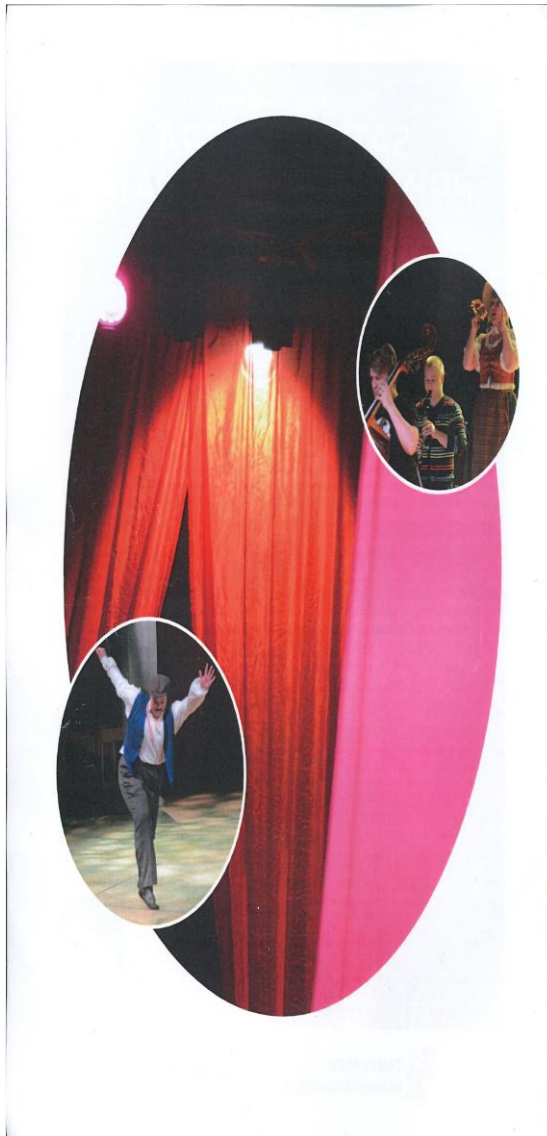

TAMPEREEN
MUSIIKKIakatemia

TAMPEREEN
KAMARI-
OOPPERA

Prinsessa Papupata

"Kukaan ei tunnu saavan *Prinsessa Papupataa*, tuota alati lörpöttelevää kuninkaantytärtä hiljaiseksi. Kuningas on luvannut puoli valtakuntaa ja hölösuutyttärensä sille nuorukaiselle, joka hänet vaientaa."

Oopperan tekijät

Libretto - Susanna Haavisto
Sävellys ja musiikinjohto - Tuomas Turriago
Ohjaus - Helena Rängman

Rooleissa

Prinsessa - Aleksina Turtiainen
Kuningas ja stadiilainen - Wille Enckell
Petrus, kokki ja turkulainen - Sonja Herranen
Hessu, puutarhuri ja Tangoprinsssi - Saija Siuko
Hovineito ja mummu - Marjaana Ritanen

Cover

Tuiki Latvala
 Juho Stén
 Anette Raukola
 Sanna Vähälä

Tampereen Musiikkiakatemian kamariyhtye

Iida Helanterä, hulu
 Aki Minkkinen, klarinetti
 Tiitus Karinen ja Heta Valjakka, käyrätorvi
 Sakari Viitala ja Joonas Mäyrä, lyömäsoittimet
 Violetta Varo, viulu
 Vertti Viitasaari, sello
 Roope Mäenpää, kontrabasso

Puvustus ja tarpeisto - OSK Hengari, Inka Hahto
Valot - Jonna Rautala
Tuottajat - Mia Muona ja Elina Orjatsalo

Julistekuva - Sari Airola

Valokuvaus & käsiohjelma - Tarja Reijonen

Yhteistyössä Tampereen Kamarioopperayhdistys ry:n kanssa

Oopperan tilausta ovat tukeneet

Pirkanmaan Taidetoimikunta
 Suomen Kulttuurirahaston Keskusrahasto
 Suomen Kulttuurirahaston Pirkanmaan rahasto

Ohjaajalta

Ooppera on monille etäinen taidemuoto. Liput on kalliita, esityskieli vieras, teokset pitkiä ja toiminta näyttämöllä verkkaisista. Lasten kanssa oopperaan lähteminen lienee jo ajatuk-
sena useimmille täysin absurdit.

Nyt tulet kokemaan jotain ihan muuta: Tämä esitys kestää puoli tuntia eikä ole vaikeasti ymmärrettävä pönötysteos vaan ihan oikea koko perheen satuoppera, missä riittää vauhtia!

Klassisen laulun sujuva yhdistäminen uskottavaan näytelmiseen, toimintaan ja tanssiin ovat olleet tavoitteitani ja me papupatalaiset olemme paiskineet töitä sen eteen ahkerasti. Harjoituksissa on musiikoiden kanssa riemuttu niin paljon, että uskon esityksen antavan sitä iloa myös sinulle katsomossa! Ooppera on ihanan överi taidelaji, joka avaa meille mielikuvituksen rajattoman maailman.

Olen erityisen onnellinen, että sain ohjata juuri tämän teoksen ja että juuri Sinä päätit tulla sitä katsomaan.

Tervetuloa Papupadan valtakuntaan!

Helena Rängman
Ohjaaja

Helena Rängman

KUVA: HENRI MATTILA

Helena on koulutukseltaan musiikkiteatteriin erikoistunut näyttelijä (Teak 2002) sekä muusikko (TAMK 2013) ja laulaja (CVI 2016). Lisäksi Helena on ohjannut ja opettanut lapsia, nuoria ja harrastajia eri yhteisöissä vuodesta 1995. Hän harrastaa balettia, irlantilaisista kansantanssia ja soittaa mm. irlantilaisista huilua, tinapilliä ja pianoa.

Prinsessa Papupata on Helenan kolmas oopperaohjaus, aiemmat Talkapuu ja Maailmanloppua paassa esitettiin Tampere-talossa 2015. Ooppera on aiheena ja kornikan kohteena myös Helenan omassa yhden sopraan showssa Outo, Oudompi, Ooppera.

Helena on työskennellyt näyttelijänä lukuisissa teattereissa ja tv-tuotannoissa. Hänen tunnetuimpia töitään ovat roolit tv-sarjoissa Kimmo ja Uusi Päivä sekä naispääosa musikaalissa Sugar-Plukat paikat Tampereen Teatterissa. Tällä hetkellä hänet voi nähdä Tampereen Teatterin Cats-musikaalissa Jellimaarin roolissa.

www.helenarangman.fi
[facebook.com/actresshelenarangman](https://www.facebook.com/actresshelenarangman)
[instagram.com/helenarangman](https://www.instagram.com/helenarangman)

Satuoppera Prinsessa Papupata (2013-15) Susanna Haaviston libretoon

Prinsessa Papupata on aivan kiistatta sävellystuotantoni ruma ankanpoikanen. Kun Tampereen Kamarioopperayhdistys tilasi minulta suomalaisen kansansatuun perustuvan, ennen kaikkea lapsille suunnatun satuopperan, jätti tilaus minut alkuinnostuksen jälkeen hyvinkin hämmennytyneeseen tilaan. Libreton pohjaksi valikoitui kohtuullisen helposti kansansatu **Poika, joka kuninkaantyttären sanoissa solmi**, mutta sen jälkeen juutuvin todella pitkäksi ajaksi miettimään lapsille suunnatun oopperan tyylilajivalinnan vaikeutta ja ylipäättänsä 2000-luvun alussa säveltämisen sietämätöntä vaikeutta.

Ratkaisu monen vuoden kestäneeseen sävellykselliseen pattitilanteeseen löytyi ensin venezuelalaisesta merenguesta, jonka tahtiin kirjoitin Prinsessan Aarian, jo vuonna 2011. Vuosien 2010 ja 2014 välissä sävelsin kahdeksan muuta teosta ja vapauduin vähitellen itselleni kasaamieni tyylillisten vaatimusten taakasta ja löysin nykyisen tyylini, joka on iloisin postminimalistinen sekoitus sarjallisuutta, ligetimäisiä rytmisiä kerrostumia, latino-rytmiejä, jazzia ja luontaisesti sisältä kumpuavaa nallepuhmaista hunajaista lempeyttä, pienellä (?) melankolisuudella höystettynä. Kesällä 2014 rohkaistuin sitten jo kirjoittamaan kosiaprinsin tangon. Suurin osa teoksesta valmistui kuitenkin pakon edessä täysin järjettömässä ajassa, joululomalla 2014, lähes yötä päivää säveltäen.

Prinsessa Papupadan libretoa leimaa ilo ja paha loistaa poissaoloaan. Niinpä teoksen onkin poimittunut tyylini kepein ja populaärein puoli. Tarinaa kerrotaan jazzin, merenguen ja kaikenlaisen musikaalimaisen tanssillisuuden keinoin. Lopun yhteislaulu ja -huhuilu on ehkä onnellisinta koskaan kirjoittamaani musiikkia.

Teoksesta kuullaan tänään ns. housuversio, missä Petruksen ja Hessun rooleja esittävät naiset.

Tuomas Turriago
Säveltäjä

Tuomas Turriago

Musiikin montaluri Tuomas Turriagon (1979) uraa on siivittänyt ennen kaikkea kytymätön intohimo ja rakkaus musiikkiin, soittimesta, tyylistä ja genrestä riippumatta. Hän aloitti pianonsoiton 7-vuotiaana ja jo 9-vuotiaana mukaan tuli myös säveltäminen. Debyytti orkesterin solistina oli Jyväskylän Sinfonian kanssa 11-vuotiaana, konserttona Mozartin A-duuri, K.488. 13-vuotiaana Tuomas voitti Killin pianokilpailun nuorisissa ja 22-vuotiaana tuli toinen palkinto kansallisessa Jyväskylän Pianokilpailussa. Hänen pianistin uransa on ollut kamatimusikkipainotteinen ja lisäksi hän on toiminut säestyksen Lehtorina Tampereen Musiikkiakatemiassa/TAMK vuodesta 2004. Hän on esiintynyt useiden suomalaisten orkestereiden solistina ja soittanut lukuisilla suomalaisilla musiikkijuhlilla ja eri puolilla Eurooppaa. Yhdysvalloissa, Kolumbiassa, Lähi-Idässä ja Kaukoidässä.

Pianistin uransa ohella Tuomas on ollut varsin tuottelias säveltäjä. 34 teosta käsittävään tuotantoon kuuluu mm. kaksi kamarioopperaa, kaksi pianosonaattia, sonaattitruuballe ja pianolle, trumpettille ja pianolle sekä käyrätorvelle ja pianolle, kaksi jousikvartettoa sekä sinfonia jousille. Hänen musiikkiaan ovat kustantaneet Fennica Gehman ja Uusinta Kustannus. Hänen pianokappaleensa Zitters (2016) voitti toisen palkinnon Tampereen Pianoseuran järjestämässä sävellyskilpailussa ja oli pakollisena teoksena valtakunnallisessa Tampereen Pianokilpailussa 2017.

Tuomas on toiminut vuodesta 2010 säännöllisesti TampereRawn ja TAMK/Musiikin kapellimestarina, on Tampereen Kamarioopperayhdistyksen perustajajäsen ja kapellimestari ja on johtanut lisäksi mm. Vaasan, Seinäjoen ja Mikkelin kaupunginorkestereita, sekä Tampere Chamberia ja Tampere Filharmonian Vaskia.

Tuomas on levyttänyt Alba-, Piifink- ja Ondine-levymerkeille.

KUVA: NEJA LAMENVALTA

Prinsessa Papupata Aleksiina Turtiainen

Sopraano Aleksiina Turtiainen opiskelee kolmatta vuotta Tampereen ammattikorkeakoulussa Ulla Raiskion oppilaana. Turtiainen aloitti lauluopintonsa Savonlinnassa vuonna 2008. Hän on suorittanut musiikin ammatillisen perustutkinnon Lahden konservatoriossa. Turtiainen on esiintynyt solistina monissa lied- ja oopperakonserteissa sekä kirkkomusiikin teoksissa. Hän laulaa myös Savonlinnan oopperajuhlakuorossa sekä Tampereen oopperan kuorossa. Prinsessa Papupata -oopperassa Turtiainen tekee ensimmäisen oopperaroolinsa.

Kuningas ja stadilainen Wille Enckell

Baritoni Wille Enckellin elämä laulajana alkoi 7-vuotiaana Cantores Minores -poikakuorossa. Musiikkiluokilla ja kuoroissa vietettyjen vuosien seurauksena Enckell valmistui Helsingin Konservatorion ammatilliselta linjalta keväällä 2017 Ritva Laamasen ja Anitta Rannan oppeilla. Helsingissä Lied-musiikin pariin opasti Heikki Pellinen ja Liediin muodostuikin lähtemättömän vahva suhde. Syksyllä 2017 alkoivat opinnot Tampereen Ammattikorkeakoulussa Ulla Raiskion johdolla.

Enckell viihtyy näyttämöllä ja viime vuosina tilaisuuksia siihen onkin siunaantunut. Helsingin Konservatorion oppilasproduktioiden ja konserttien lisäksi mainittakoon Taikahuilu -oopperakurssi Länsi-Suomen musiikkpäivillä 2016. Samana vuonna Wille oli osallisena Opera BOXin oopperaproduktiossa Ariadne Auf Naxos, jossa hän teki Lakeijan roolia päästen kosketuksiin kokonaisen oopperan työprosessiin, samalla rakastuen Richard Straussin musiikkiin.

Vapaa-ajallaan Enckellin löytää syömästä sushia tai päiväunilta kuten Prinsessa Papupadan isän Kuninkaan.

Petrus, kokki ja turkulainen Sonja Herranen

Sonja Herranen opiskelee klassista laulua toista vuotta Tampereen konservatoriossa II asteella. Tarja Mäki-Latvalan oppilaana. Opintojensa aikana Sonja on mm. osallistunut Johanna Rusanen-Kartanon mestarikurssille, kilpailut Kaunas Sonorum -kilpailussa Liettuassa sekä vuoden 2018 Tampere Filharmonian nuorten solistien kilpailussa. Ennen lauluopintojaan Sonja on soittanut huilua ja pianoa. Prinsessa Papupata on Sonjan ensimmäinen oopperaproduktio!

Hovineito ja mummo Marjaana Ritanen

Marjaana Ritanen opiskelee TAMKin musiikin koulutuksessa esittävän säveltaiteen opintopolulla opettajanaan Satu Sippola. Hän on opiskellut aiemmin Kuopion konservatoriossa musikon ammattikoulutuksessa. Tällä hetkellä Marjaana laulaa Tampereen oopperakuorossa sekä Savonlinnan oopperajuhlakuorossa. Aiemmistä esiintymisistä mainittakoon W. A. Mozartin Taikahuilussa 2. naisen rooli sekä kulttuurijhdistys EIKU ry:n erilaiset näyttämölliset produktiot, joita on esitetty mm. Petroskoin kansallisteatterissa ja Helsingin Aleksanterin teatterissa. Marjaana on myös pitänyt muutamia konsertteja kotiseudullaan Pohjois-Savossa.

Hessu, puutarhuri ja Tangoprinssi Saija Siuko

Mezzosopraano Saija Siuko opiskelee neljättä vuotta Tampereen ammattikorkeakoulussa musiikkipedagogiksi, Ulla Raiskion oppilaana. Aikaisempia opettajia ovat mm. Tarja Mäki-Latvala ja Kari Nousiainen. Siuko on valmistunut Tampereen konservatoriosta kirkkomusiikolinjalta vuonna 2001. Hän on esiintynyt useissa eri kamarimusiikki- ja oopperaproduktioissa, sekä työskennellyt kuoronjohtajana ja kanttorina eri puolella Pirkanmaata.

Synopsis

Kuningas on väsynyt alati lörröttelevään tyttärensä ja julistaa kaikelle kansalle, että se, ken saa Prinsessa Papupadan hiljaiseksi on saava tytön ja puolet valtakunnasta omakseen. Puutarhuri ja Kokki kiiruhtavat levittämään sanaa.

Prinsessa on piknikillä hovineidon ja kokin kanssa. Hän pulisee minkä ehtii ja leikkii ruoalilla. Ensimmäiset kosijat saapuvat Helsingistä ja Turusta. Seinäjokelainen tangoprinssi saa kaikki jo ihastumaan, mutta prinsessalle hän ei ole tarpeeksi oppinut.

Samaan aikaan toisaalla kulkija Petrus löytää etsintäkuulutuksen. Hän kohtaa uuden ystävän, Hessun, jonka kanssa he keksivät suunnitelman prinsessan hiljentämiseksi. He hokuttelevat mukaansa metsästä variksen, helmipölyn, härän ja mykän vanhan mummon ja lähtevät kohti kuninkaanlinnaa.

Petrus ja ystävät saapuvat kuninkaanlinnaan ja haastavat Prinsessa Papupadan matkimaan eläinten kieltä. Prinsessa joutuu lopulta myöntämään, ettei osaa kaikkia maailman kieliä ja niin he tanssivat yhdessä puhumatta sanaakaan ja Petrus julistetaan voittajaksi. Häätjuhla voi alkaa.

Libretto

Kirjoittanut Susanna Haavisto

Tässä versiossa pieniä muutoksia, jotka sovittanut Helena Rängman

KOHTAUS 1

Kuningas julistaa etsittäväksi prinsin, joka saisi alati löppötelevän prinsessa Papupadan hiljenemään.

KUNINGAS

Voi kehvana, mene siitä kukkinesj ja hae kansa paikalle. Meidän korkeudellamme on asiaa, mieltä painavaa asiaa totta vie! Asiaa, kieltä koskevaa asiaa, totta vie!

PUUTARHURI

Kutsu kaikuu, tanner raikuu
Kuuluu kansalle kuulutus:
Kaikki kuulemaan, kuningasta kuulemaan!

Paikalle saapuu Kokki mukanaan kansa.

KUNINGAS

Nyt kansa kaikki kuunnelkaa, on huolen aihe suuri mulla
Ei simasuuta kiinni saa, vaan tulvaa puheen alkaa tulla.
Kun kukko aarnun aukaisee ja kissa perään naukaisee!
Saa kuulla kuinka keitetään, nuo puurot vellit, pullatkin

Tai kuulaa miten työnnetään, saa kiillon kellot kullatkin,
Kun osaa kaiken mielestään, ei lopu voima kielestään!

Kuningas sanelee etsintäkuulutuksen.

Kuka keho kuriiin tuon löppökielen saa, työn sekä linnankin omakseen korjaa.
Prinssit, urhot kautta maan, tulkaa koettamaan
Jospa puheen pulinan saisi taukoomaan!

PUUTARHURI

Kuka keho kuriiin tuon löppökielen saa, työn sekä linnankin omakseen korjaa.
Prinssit, urhot kautta maan, tulkaa koettamaan
Jospa puheen pulinan saisi taukoomaan!

KOHTAUS 2

Prinsessa Papupata on piknikillä Hovineidon ja Kokkin kanssa.

PRINSESSA

La la la la la la laa!
Mi mi mi mi mi miit!
La la la la la la laa!

Aurinkoinen idästä nousee noin ja näin.
Sadehelmet putoovat aina alaspäin
Minä olen, sinä oot, ich bin du bist ja!
Molto bene silvuplee, spاسبا ja da!

Tiramisu kakku on, katti kissa vaan.
Sipuli saa itkemään, kuuta katsellaan.

Hiiva leivän kohottaa, kaks plus kol on viis.
Bitte, hola, aurevoir, tackar, pockar pliiis!

Minä tiedän, minä tiedän, minä tiedän,
minä tiedän!
Minä osaan, minä osaan, minä osaan,
minä osaan.
Ei kukaan, ei kukaan, ei kukaan, ei kukaan
voittaa mua voi!

HOVINEITO

Ei kukaan sua voittaa voi!

PRINSESSA

Minä puhun, minä puhun, minä puhun...
Minä laulan, minä laulan, minä laulan...
Ei kukaan, ei kukaan, ei kukaan
keskeyttää mua saa!

HOVINEITO

Sinä puhut, sinä laulat, ei kukaan
keskeyttää sua saa!
Sinä puhut.

PRINSESSA

Minä! Minä! Minä!
Minä laulan, laulan kauniimmin kuin
kukaan!
La la la la la la laa!

HOVIVÄKI

Höpöti pöpöti, pöti pöti pöti
Papupata papupata!

PRINSESSA

Aurinkoinen idästä nousee noin!
Sadehelmet putoovat aina alaspäin!
Minä puhun minä puhun...
Minä laulan minä laulan...
Ei kukaan ei kukaan keskeyttää mua saa!

HOVINEITO

Höpöti pöpöti, pöti pöti
Sinä puhut, sinä laulat
Ei kukaan keskeyttää sua saa!

HOVIVÄKI

Höpöti pöpöti, pöti pöti
Papupata papupata!

PRINSESSA

Minä! Minä! Minä!
Minä laulan, laulan kauniimmin kuin
kukaan!

KOHTAUS 3

Kosijoita saapuu Helsingistä, Turusta ja Seinäjoelta.

STADILAINEN KOSIJA

Uuuu beibe! Aletaaks olee?

PRINSESSA

Ulos, ulos! Ei kelpaa!

TURKULAINEN KOSIJA

Mää tulisin Turuust, olek sää käynny?

PRINSESSA

Mene julistamaan joulurauhas, ulos!

STADILAINEN KOSIJA (naamiotuneena savolaiseksi)

Minäpä uonki Savoosta...

PRINSESSA

Katoo silmistäni reppana!

SEINÄJOKELAINEN KOSIJA

Ooo olet kaunis! Kauniimpi kuin kuu!
Silmäs on kirikkaat, punainen on suul
Äänes kuin puro, ruusut poskillas
Kuin keiju metsän, kultaa hiuksillat!
Öö -mitä vielä - oot kuin - ööö -öö...

PRINSESSA

(on tikahtua nauruun)
Naamaani siis vertaan sä paksuposki-kuuhun?
Ääni ihmisääni on, vaihda puro muuhun!
Hiukset pelkkää hiusta on, grammaakaan ei kultaa,
Verta, lihaa, luita oon, jalkain alla multaat!

Häivy nolo silmistä, mene hoiviin
mamma!
Hanki kuule elämiä, otan mukavamman!
Häivy hölmö muualle, opiskele uutta
Osta kirja taikka kaks, siis tulevaisuutta!

Tieto on tulevaisuus!
Minä tiedän, minä tiedän...
Minä osaan, minä osaan, minä osaan!
Ei kukaan, ei kukaan voittaa mua voi!

HOVINEITO

Sinä tiedät sinä osaat
Ei kukaan sua voittaa voi.

KOHTAUS 4

Samaan aikaan toisaalla löytää kulkija-
poika Petrus etsintäkuulutuksen ja uuden
kaverinsa Hessun kanssa he lähtevät kosin-
tamatkalle.

PETRUS

Vai ei Rintsessaa saada hiljenee, määpä
näytän niille!
Moro! Mää olen Petrus Pirtinpihka tualta
Pisalanharjulta. Kuka sää olet?

HESSU

Olen vaan tällainen Hissalan Hessu,
Hervannan poikia vaan...

PETRUS

Ollaaks kavereita?

HESSU

Joo!

PETRUS

Kättä päälle?

HESSU

Kättä alle!

YHDESSÄ

Tikin, takin, tokin!

PETRUS

Nyt matkaan siis ja nopsaan!

HESSU

Kuin heppa tässä kopsaan!

*Kaverit kohtaavat variksen ja houkuttelevat
sen mukaansa.*

PETRUS

Hei linturaikki, raakkuvaakku, lentelepäs
tähän,
Ystäviä ollaan, saat herkkumurkinaakin
vähän!

HESSU

Mitä nyt, nyt mitä, mitä?

PETRUS

Hmmmmmm...

*Kaverit kohtaavat helmipöllön ja
houkuttelevat sen mukaansa.*

PETRUS

Hei pöllöhuhka, huuhkapuuhka,
lentelepäs tähän
Ystäviä ollaan, saat herkkumurkinaakin
vähän!

HESSU

En ymmärrä, ymmärrä en?

PETRUS

La la la la laa la...

*Kaverit kohtaavat härän ja houkuttelevat
sen mukaansa.*

PETRUS

Hei häränhurmu, mulliturpa kuoppaseppä
tähän
Ystäviä ollaan, saat herkkumurkinaakin
vähän!

*Kaverit kohtaavat mykän mummon ja
houkuttelevat hänet mukaansa.*

PETRUS

Hei muorivanhus, mummomuija,
köpsötteles tähän
Ystäviä ollaan, saat herkkumurkinaakin
vähän!

HESSU ja PETRUS yhdessä

Nyt kiiruhdamme linnaan ja prinsessaisen
luo
Ja hiljentämään juostaan lörpöttäjä tuo,
pappupata jaa!

KOHTAUS 5

*Kuninkaalinrossa. Petrus ja Hessu
saapuvat linnaan mukanaan mykkä
mummo, varis, helmipöllö ja härkä.*

PRINSESSA

Oletkos samalla asialla kuin ne aiemmat
hölmöt prinssit? Uskotkos saavasi minut
hiljaiseksi?

PETRUS

Samallapa olen, Petrus, Kulkija.

PRINSESSA

Sointu Suvi Papupata, Prinsessa.

PETRUS

Mää nääs olen varma, ettet sää osaa kaik-
kia maailman kieliä-

PRINSESSA

Noh-hoh! Paksut puheen pojalla! Käydään-
pä kisaan!

PETRUS

Kuuntelepas tätä kieltä omaansa ja
soma, (varis raakkuu)
Jos osaat kielet kaikki niin anna tulla vaan!

PRINSESSA

Sis mitä?

PETRUS

Entäpä kieli huhuileva helmipöllön tään?
(helmipöllö laulaa)

PRINSESSA

Huhu?

PETRUS

Katso tätä mullikkaa, nyt härän kieltä
puhu!
(prinsessa ei osaa vastata)
Mummo mykkä sulle, puhuu, miten
vastaat hänelle?

PRINSESSA

Isä, tässä on voittajani, voittajani Petrus!

KUNINGAS

Jopa teit sä miehen työn, sinut prinssiksi
nyt yön
Tytön suun sait suppuun noin
Levossa taas olla voit!

HOVIVÄKI

Tytön suun sait suppuun noin
Levossa taas olla voit!

PRINSESSA

On kuunneltava toista, ei muuten kuule
toista

KAIKKI YHDESSÄ

On oma ääni kaikilla, sulla niinkuin
mullakin
Jos kuulet sydäntäsi tarkasti sä aina
Ei silloin mieltäs murheet raskaina ne
paina
Ilo avaa aamus, onni iltas sulkee
Elo yhdes eletty täydempänä kulkee!

Kukin laulaa taikka naukuu, haukkuu
taikka huhuu.

Oman kielen mieli lempeästi puhuu
Huhu huhu tata tata huhu huhu tata tata!

Liite 3. Aamulehden arvostelu 11.2.2018

Musiikki jätti tekstin toiseksi

OOPPERA

Prinsessa Papupata.
Musiikki ja johto: Tuomas
Turriago. Libretto: Susanna
Haavisto. Ohjaus: Helena
Rängman.
★★★
Pyyntikisali 10.2.

● Uudessa tamperelaisessa lastenoopperassa on aivan pahuksen hieno ja vetävä musiikki!

Säveltäjä **Tuomas Turriago** on selvästi laittanut kaiken osaamisensa peliin *Prinsessa Papupadan* partituuria kirjoittaessaan.

Hän yhdistelee virtuoosisesti ja lennokkaasti tyylejä, tunteita, rytmejä ja sointivärejä.

Turriago on kuunnellut tarkkaan Stravinskita, Bernsteinin ja Piazzollan ja muokannut vaikutteista omanlaisensa sävelmaailman.

Kamariorkesterin sointi on jopa niin hallitseva, että se vie tekstiltä ja tarinalta tilaa. Laulajat peittyivät ensiesityksessä liiankin väkevästi soittaneen orkesterin alle.

Ja jos sanoista ei saa selvää, teoksen kommunikaatio yltää vain puolitiehen.

Auttaisiko tässä ongelmassa dynamiikan tarkempi säätö?

ORKESTERIN VIEDESSÄ muut elementit vikisevät. **Helena Rängmanin** ohjausta leimaa kiire ja perässä pysyminen. Tempo on välillä aivan hurja.

Oopperassa on onneksi muutamia hyvinkin onnistuneita hetkiä.

Prinsessan kosiomenoissa on sopivasti puskekomedialisia piirteitä. Varsinkin seinäjokelaisen tangoprinsin (**Saija Siuko**) hahmossa on vetävää uhoa, joka vielä hauskaasti kääntyy tyhjäksi örinäksi.

Aleksiina Turtiaisen esittämässä prinsessassa on kiitettävästi aurinkoisuutta ja flirttiä. Papupadan tärkein löpöttelyaarian hän laulaa ihastuttavan viattomasti ja hahmolle sopivan ”tyhjänpäiväisesti”.

Papupadan roolin ongelmana taas on se, ettei hänen puhellisuutensa ärsyttävyyden oikein pääse esille tarpeeksi. Papupadan pitäisi olla papupatamaisempi!

WILLE ENCKELL kuninkaana ja stadilaisena mitoittaa ilmaisansa pärjäämään parhaiten orkesterin rinnalla.

Sonja Herranen muuntuu mukavasti maanläheiseksi, aidoksi ja ovelaksi pispalalaiseksi.

Marjaana Ritanen tekee pätevästi kaksi pikkurooliaan.

Loppukohtaus on koko oopperan avainhetki, keskinäiseen kuunteluun kannustava kausi ja kohottava yhteykohtaus.

HARRI HAUTALA